

31 דצמבר 2017
1026882

**הנדון: סיכום פגישה עם רשות האוכלוסין וההגירה בנושא נוהל מומחה זר מיום
29/10/17**

משתתפים:

מרשות האוכלוסין וההגירה: משה נקש – מנהל מח' היתרים, עו"ד קרן גלבוש – יועמ"ש, שרון אמיר –
אגף מומחים.

חברי לשכה: רן שטרן – אייפק, **אורי רבין** – STS

מפא"רמה ישראל – אבי

מלשכת המסחר: חנה לאידרשניידר – מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה.

נושאי הדין:

תחולת חוק עובדים זרים בעניין מומחה זר:

טענת הלשכה הינה כי חוק עובדים זרים אינו חל על מקרים בהם מומחה זר מגיע לישראל לתקופה קצרה וקצובה, לצורך מתן שירותים ספציפיים לחברה בישראל.

באותם המקרים, המומחה מעניק שירותים מטעם הספק או היצרן בחו"ל אשר התחייב בהסכם התקשרות בינו לבין החברה להעניק לחברה שירותים ספציפיים. כך לדוגמה, במקרה שבמסגרת הסכם לרכישת ציוד בין החברה לבין הספק, הוסכם כי הספק יעניק לחברה שירותים שונים לרבות שירותים טכניים לצורך הטמעת המערכת, תיקון של תקלות ועוד וכן העברת הדרכות והרצאות בנושאים שונים.

אספקת השירות המתבצע על ידי המומחה היא לאו דווקא אישית של מומחה כזה או אחר, אלא מדובר במומחה אקראי שהספק מקצה לחברה לצורך מתן השירותים. כך, ברור שבמקרים אלה לא מתקיימים יחסי עובד-מעסיק בין החברה לבין המומחה וממילא לא מתקיימים המבחנים שנקבעו בפסיקת בתי הדין לעבודה להתקיימותם של יחסי עובד-מעסיק.

תשובת הרשות:

לפי חוק עובדים זרים, כל מי שמעסיק עובד זר בישראל חייב בהיתר, אין הבדל בין אם המעסיק הוא מעסיק ישראלי או מעסיק זר מחו"ל שהוא מעסיקו של המומחה. בכל מקרה הרשות סבורה שהחוק חל במקרה של מומחה זר ולפיכך יש לבקש בגינו בקשה לקבלת היתר ורישיון.

עם זאת הרשות מבדילה בין איש עסקים שאינו מבצע עבודה בישראל וכן מרצה שמגיע להרצאה או לסדרת הרצאות קצרה שאינו זקוק להיתר ויכול להיכנס לישראל באשרת תייר לבין מי שמגיע לבצע עבודה, להתקין או לתקן מכונה, טכנאי וכו'.

מטרת החקיקה הינה שהרשות תוכל לבחון, בין היתר, אמיתות הבקשה, אפשרות של העסקת עובד ישראלי בכל מקרה ורק אם לא ניתן הדבר יינתן היתר למומחה זר. שיקולי הרשות הינם שיקולי הגירה ושיקולי תעסוקה. זו גם הסיבה שהחלטת ממשלה קבעה תשלום של כפל שכר לסוגים מסוימים של מומחים ולעיתים גם שגורם כלשהו בארץ יעסיק וישלם את שכר המומחה.

ככל שישנן השגות לעניין תחולת החוק על עובדים זרים, או רצון לפטור מהיתר מומחים מתחומים מסוימים הדרך לעשות זאת היא באמצעות שינוי חקיקה בתקנות הכניסה לישראל (פטור מהיתר למתן אשרה ורישיון ישיבה לסוגי עובדים זרים), תשע"ג-2013, על דעת משרדי בממשלה הרלוונטיים.

משך זמן הטיפול בפניה:

אנו מעריכים את הנכונות לנסות ולקצר את זמני הטיפול כשמדובר בבקשות חריגות. עם זאת לצערנו אין בכך להוות פתרון לבעיה עמה מתמודדים היבואנים.

לצורך ההמחשה, אצל יבואני ציוד ומיכשור רפואי הצורך וההכרח בהבאת מומחה/טכנאי לתיקון מכונה הוא מיידי, דחוף ביותר ואינו סובל שום דיחוי. לכן גם טיפול של רשות האוכלוסין בבקשה, שהוא קצר משישה ימים לא יסייע בעניין.

במקרים אחרים של קלקול מכונה עלול השבר והעובדה שהמכונה מושבתת לעלות מאות אלפי שקלים ואף יותר בכל יום. מדובר בנזקים עצומים לעסקים ולא סביר שהמכונה לא תתוקן אך ורק בשל המתנה לאישור של הרשות.

תשובת הרשות:

משך הזמן לטיפול בבקשה לקבלת היתר הינו ארוך מ-6 ימי עסקים. הכוונה בקיצור הזמן הרגיל ל-6 ימים היתה בדיוק לצורך של מקרים דחופים כגון אלו.

עם זאת, יודגש שוב שהרשות אינה יכולה להתחייב ללוח זמנים קצר יותר, אלא מתחייבת לשקול ולנסות להתייחס לכל מקרה ומקרה שיובא לפנייה ככל שהוא דחוף.

עלות האגרות:

בדיקה שלנו העלתה שעלות האגרה שמשולמת לצד הגשת הבקשה לקבלת היתר עומדת על 1,200 ₪. זהו סכום עצום שהיבואנים/עסקים אינם יכולים לעמוד בו.

תשובת הרשות:

תשלום בעבור אגרה מתחייבת מתוקף החוק. החלטה לבטל את האגרה או תשלומים נוספים הינה בהסכמת משרד האוצר.

דרישות הנוהל מהמומחה הזר – הכבדה בירוקרטית:

לאחר שכבר הגיע המומחה הזר לישראל הוא נדרש בתוך יומיים ממועד הגעתו של המומחה לישראל להתייצב בלשכת מנהל האוכלוסין וההגירה באזור כתובת המזמין לצורך הגשת בקשה לרישיון.

היעלה על הדעת שמומחה שמגיע לישראל לתקופה קצרה בת ימים ספורים בלבד, לצורך מתן שירותים מוגדרים וספציפיים יצטרך להקדיש מחצית או יותר משהייתו בעמידה בתור ובהחתמת טפסים בלשכת הרשות?

בא כוח או מי מטעמו של המומחה יכול לעשות זאת אולם קיימת רתיעה טבעית של בעל הדרכון למסור את דרכו לזר מה גם שלעיתים הדרכון מוחזק יום-יומיים ע"י הרשות.

עניין נוסף הינו חוסר הרצון של האזרח הזר שתוחתם חותמת/מדבקה בדרכונו.

זהו נטל בירוקרטי קשה ומיותר שעלותו לעסקים הינה עצומה, לא מידתית ואף לא הגיונית.

תשובת הרשות:

הרשות ערה לבעיות שהוצגו והיא בוחנת אפשרות שהמומחה הזר יקבל רישיון הגייטפס בעת ביקורת הדרכונים ביציאה מנתב"ג כמו כל אדם אחר שנכנס לישראל.

שהות של מומחה מעבר לתקופה של 45 יום

נשאלה השאלה כיצד לנהוג במקרים בהם המומחה אינו מסיים את עבודתו בתוך 45 יום. במקרים כאלה הוא נאלץ לצאת מהארץ ואינו יכול לשוב באותה השנה שוב. הדבר פוגע מאוד בעבודתו.

תשובת הרשות:

במקרים כאלה כדאי להוציא היתר במסלול הרגיל לתקופה של מעל 45 ימים מבעוד מועד.

רשמה,
חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה